

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра економіки та економічної теорії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 «Соціальні та поведінкові науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні економічні теорії» для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 051 «Економіка», третій рівень вищої освіти / Укладач П.І. Юхименко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 21 с.

Розробник: П.І. Юхименко, доктор екон. наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економіки та економічної теорії (Протокол № 1 від 28.08 2020 р.)

Завідувач кафедри економіки та економічної теорії
кандидат екон. наук, доцент

С.Г. Батажок

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету (Протокол № 1 від 31.08 2020 р.)

Голова науково-методичної комісії,
доктор екон. наук, професор

І.М. Паска

Гарант ОП «Економіка»
доктор екон. наук, професор

О.М. Варченко

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
6.1. Лекції	10
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	16
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	16
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	19
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з планом на 2020–2021 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» для денної та заочної форми навчання виділено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 60 години (лекції – 28, практичні заняття – 30, іспит – 2), самостійна робота здобувачів – 90 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 051 «Економіка»	2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
3-й		3-й	
<i>Лекції</i>			
Загальна кількість академічних годин – 150		28 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 5	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		30 год.	8 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год	136 год.
		Підсумковий контроль: іспит (2 год.)	

Метою вивчення дисципліни є формування уявлення про основні напрями розвитку сучасної економічної теорії, систематизування поглядів представників основних шкіл і течій економічної науки та сутності механізмів функціонування економічних систем. Формування сучасного економічного мислення, знань загальної логіки нового розвитку світової економічної теорії у її цілісності та поліструктурності, в єдності та конкурентному протистоянні сучасного економічного мейнстріму та гетеродоксії, визначальних наукових парадигм, дослідних програм та їх новітніх теоретичних відгалужень.

Завданнями вивчення дисципліни є формування компетентностей аспірантів пов'язаних із: аналізом економічних ситуацій з позицій різних сучасних економічних концепцій; застосуванням методів наукової абстракції, аналізу та синтезу щодо математичного моделювання економічних процесів і явищ; виявленню співвідношення між сучасними економічними теоріями та ідеологію

суспільства; оцінюванням впливу сучасних теорій на економічну політику різних країн, а також можливістю їх використання в Україні; орієнтуванням у ситуації концептуально-методологічного плюралізму в сучасній економічній науці; розмежуванням змістовного наповнення основних напрямів сучасної економічної теорії, знанням їх провідних представників, розумінням їх теоретичного внеску, найвагоміших здобутків та обґрунтуванням на їх основі принципів економічної політики. При вивченні курсу здобувачі повинні навчитися встановлювати взаємозв'язки між розвитком світової та вітчизняної економічної теорії, використовувати сучасні теоретичні здобутки для збагачення дослідницького апарату вітчизняної економічної науки.

Дисципліна «Сучасні економічні теорії» включає в себе: зміст сучасних моделей розвитку економічної науки, сучасної філософії, їх роль у якості фундаментальної основи пізнання закономірних історичних фаз розвитку та сучасного стану економічної теорії; характеристики основних типів наукової раціональності у контексті історичного розвитку економічної теорії; основні структурні елементи та напрями еволюції сучасної економічної науки; структурну організацію сучасної світової економічної теорії у складі її основних напрямів, які репрезентують диференціацію та інтеграцію наукового економічного знання, провідні наукові традиції, які лежать у їх основі; сутність взаємозв'язку між позитивними та нормативними теоретичними поглядами представників основних наукових традицій та напрямів сучасної економічної теорії; сучасну еволюцію неокласичного напрямку, економічну теорію неолібералізму; економічну теорію неоконсерватизму, нову класичну макроекономіку; основні структурні течії посткейнсіанського напрямку в їх сучасному розвитку, зміст неокейнсіанської ортодоксії та гетеродоксії; розвиток інституціонального напрямку економічної теорії: його структура та теоретичні відгалуження; економічну теорію нового інституціоналізму: теорію трансакційних витрат, прав власності, економіки права, суспільного вибору; науково-теоретичний внесок економістів-нобеліантів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна посідає важливе місце в системі фундаментальної економіко-теоретичної підготовки, тісно пов'язана із суміжними науковими галузями, такими як Історія економічних учень, Економічна теорія, Методологія наукових досліджень в економіці (філософські засади економіки, загально наукові методи, системний підхід, синергетична методологія) тощо.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Економіка» відповідно до ОНП	Результати навчання з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
<p>ПРН 7. Знати основні парадигми, концепції, теорії, моделі та інструментарій дослідження еколого-соціально-економічних систем різного рівня</p>	<p>7.1. Знати зміст сучасних моделей розвитку економічної науки, сучасної філософії, їх роль у якості фундаментальної основи пізнання закономірних історичних фаз розвитку та сучасного стану економічної теорії;</p> <p>7.2. Знати характеристики основних типів наукової раціональності у контексті історичного розвитку економічної теорії;</p> <p>7.3. Знати основні структурні елементи та напрями еволюції сучасної економічної науки;</p> <p>7.4. Знати структурну організацію сучасної світової економічної теорії у складі її основних напрямів, які репрезентують диференціацію та інтеграцію наукового економічного знання та провідні наукові традиції, які лежать у їх основі;</p> <p>7.5. Знати сутність взаємозв'язку між позитивними та нормативними теоретичними поглядами представників основних наукових традицій та напрямів сучасної економічної теорії;</p> <p>7.6. Знати сучасну еволюцію неокласичного напрямку, економічну теорію неолібералізму, економічну теорію неоконсерватизму, нову класичну макроекономіку;</p> <p>7.7. Знати економічну теорію нового інституціоналізму: теорію трансакційних витрат, прав власності, економіки права, суспільного вибору;</p> <p>7.8. Знати науково-теоретичний внесок економістів-нобеліантів.</p>
<p>ПРН 8. Володіти навичками визначення взаємозв'язків і взаємовпливу екологічних, соціальних та економічних чинників на розвиток</p>	<p>8.1. Вміти творчо і критично мислити в умовах теоретико-методологічного плюралізму сучасної економічної науки;</p> <p>8.2. Володіти загальнонауковими та специфічними методами економічних досліджень;</p> <p>8.3. Вміти формувати наукову комунікацію;</p> <p>8.4. Володіти навичками ідентифікації взаємозв'язків та взаємовпливу екологічних, соціальних та економічних чинників, визначати їх</p>

<p>економічних систем різного рівня, вміти обґрунтувати заходи та інструменти забезпечення їх збалансованого розвитку</p>	<p>вплив на забезпечення сталості еколого-соціо-економічних систем;</p> <p>8.5. Знати основні етапів та ключові тренди економічного розвитку, основи функціонування і розвитку складних еволюціонізуючих економічних систем, організації ринкових відносин та діяльності суб'єктів господарювання, змісту та завдань державного регулювання економіки;</p> <p>8.6. Вміти раціонально використовувати методи наукового дослідження щодо встановлення впливу екологічних, соціальних та економічних чинників, а також державного впливу на сталість економічної системи.</p>
<p>ПРН 9. Здійснювати критичний аналіз існуючих та синтез нових ідей щодо розв'язання комплексних проблем досягнення збалансованого розвитку економічних систем різного рівня, організації дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки</p>	<p>9.1. Знати здобутками філософії сучасної економічної науки, розрізняти ознаки історичних типів наукової раціональності стосовно економічних систем у їх історичному розвитку та на сучасному етапі;</p> <p>9.2. Вміти аналізувати трансформацію моделей економічного розвитку крізь призму економічних течій та наукових шкіл при моделюванні національної концепції економічного та господарського розвитку;</p> <p>9.3. Вміти обґрунтовувати науково-практичні рекомендації щодо системного аналізу еволюції національної господарської системи і формування наукової концепції розвитку економічної системи на засадах системної інклюзивності в умовах сучасних трансформацій;</p> <p>9.4. Вміти здійснювати комплексний системний аналіз еволюції економічної та господарської систем з позицій теоретико-методологічних підходів, течій та наукових шкіл сучасної світової економічної думки;</p> <p>9.5. Вміти оцінювати концепції господарського розвитку національної економіки з позицій сучасних економічних теорій та обґрунтовувати можливість використання основних підходів в процесі формування сучасної економічної та господарської систем України;</p> <p>9.6. Вміти збирати, систематизувати та науково інтерпретувати економічну інформацію щодо основних напрямів сучасної економічної теорії, здійснювати їх порівняльний аналіз.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

Змістовий модуль 1

Методологія сучасної економічної науки та сучасні моделі розвитку економічної теорії

Тема 1. Сучасні економічні теорії: концептуальні витоки та еволюція змістовного наповнення.

Тема 2. Сучасні теорії трансформації економіки і суспільства.

Тема 3. Сучасні теорії визначення і вибору економічної політики.

Змістовий модуль 2

Неокейнсіанський напрям в економічній нобелелогії

Тема 4. Теорії посткейнсіанства і нового кейнсіанства.

Тема 5. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм.

Тема 6. Становлення еволюційної парадигми сучасної економічної теорії.

Змістовий модуль 3

Неоінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін

Тема 7. Інституціональна парадигма як концепція нескінченної еволюції.

Тема 8. Особливості сучасного етапу розвитку теорії інноваційної економіки та її інституціональна структура.

Тема 9. Сучасні теорії постіндустріального (інформаційного) суспільства.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб	і	ср		л	п	лб	і	ср
<i>Змістовий модуль 1.</i>												
Методологія сучасної економічної науки та сучасні моделі розвитку економічної теорії												
Тема 1	14	2	2			10	15,5	0,5				15
Тема 2	16	2	4			10	16,5	0,5	1			15
Тема 3	18	4	4			10	17		1			16
Разом за змістовим модулем 1	48	8	10	–	–	30	49	1	2	–	–	46
<i>Змістовний модуль 2.</i>												
Неокейнсіанський напрям в економічній нобелелогії												
Тема 4	18	4	4			10	15,5	0,5				15
Тема 5	18	4	4			10	16		1			15
Тема 6	14	2	2			10	16,5	0,5	1			15
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10	–	–	30	48	1	2	–	–	45
<i>Змістовний модуль 3.</i>												
Неоінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін												
Тема 7	18	4	4			10	18	1	2			15
Тема 8	18	4	4			10	16	1				15
Тема 9	14	2	2			10	17		2			15
Разом за змістовим модулем 3	50	10	10	–	–	30	51	2	4	–	–	45
Всього годин	150	28	30	–	2	90	150	4	8	–	2	136

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторна робота; і – іспит; ср – самостійна робота аспірантів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Лекції є одним з найважливіших видів навчальних занять і складають основу теоретичного навчання, у них систематизовані основи наукових знань з відповідної теми, розкрито стан і перспективи розвитку визначених питань, концентрація уваги студентів привертається на найбільш складних питаннях, здійснюється мотивація їх активної пізнавальної діяльності та формування творчого мислення.

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1</i>	
Методологія сучасної економічної науки та сучасні моделі розвитку економічної теорії	
<p>Тема 1. Сучасні економічні теорії: витоки та еволюція. Постмодерністська інтерпретації економічної науки та поліпарадигмальна природа сучасного економіко-теоретичного знання. Метатеоретична єдність і множинність сучасної економічної теорії, її типологія та основні моделі. Розвиток економічної теорії на межі ХХ–ХХІ ст., в умовах постмодерну. Філософія глобалізації та її закономірності і їх роль у методології сучасної економічної науки. Людина в системі еволюційної економічної теорії.</p> <p>Розуміти сутність та природу сучасного економіко-теоретичного знання. Усвідомити його роль у якості фундаментальної основи пізнання закономірностей функціонування економічних систем. Володіти категоріальним апаратом.</p>	2
<p>Тема 2. Сучасні теорії трансформації економіки і суспільства. Сучасні теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Теорія «нової географії» П. Кругмана в контексті інтеграції України до ЄС. Теорія конкурентних переваг. Теорії підприємницької економіки та інформаційного суспільства. Теорії трансформації економіки і суспільства.</p> <p>Вміти аналізувати трансформацію моделей економічного розвитку. Розуміти парадигмальні чинники при моделюванні національної концепції економічного та господарського розвитку. Володіти навичками критичного осмислення.</p>	2
<p>Тема 3. Сучасні теорії визначення і вибору економічної політики. Конституціональна економічна теорія. Економічні теорії громадянського суспільства. Теорія суспільного вибору та політичних інститутів. Теорія політичної ренти. Теорії глобалізації та їх еволюція.</p> <p>Вміти обґрунтовувати науково-практичні рекомендації. Усвідомити значимість в суспільному розвитку громадянського суспільства. Розрізняти ознаки історичних типів наукової раціональності.</p>	4
Разом за змістовим модулем 1	8
<i>Змістовий модуль 2.</i>	

Неокейнсіанський напрям в економічній нобелелогії	
<p>Тема 4. Теорії посткейнсіанства і нового кейнсіанства. Еволюція методологічних підходів до вивчення ролі держави в ринковій економіці. Неокласичний синтезу, як основа сучасних економічних теорій. Концепція дуалістичної економіки з надлишком робочої сили. Монетарне посткейнсіанство. Соціально-інституціональні технократичні теорії.</p> <p>Використовувати навички комплексного системного аналізу. Усвідомити роль держави в новому ринковому середовищі. Знати механізми ринкового і державного стимулювання розвитку економіки.</p>	4
<p>Тема 5. Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм. Сучасні концепції неолібералізму і соціальної школи. Монетаризм як основна школа сучасної неокласики. Сучасний монетаризм. Глобальний монетаризм. Концепція спонтанного характеру ринкового порядку. Теорія економіки ринків. Теорія раціональних очікувань.</p> <p>Формувати програму розвитку на ринкових основах. Знати визначальні риси ринкової економіки та основні функції у ній держави. Володіти спектром параметрів економічного стимулювання розвитку.</p>	4
<p>Тема 6. Становлення еволюційної парадигми розвитку. Методологічні основи еволюційної економічної теорії. Теорії визначення і вибору економічної політики. Людський капітал в системі еволюційної економічної теорії. Механізм функціонування і розвитку еволюційної економіки. Теорії економічного неоконсерватизму.</p> <p>Усвідомити теорії визначення і вибору економічної політики. Вміти науково обґрунтувати механізм функціонування і розвитку еволюційної економіки. Оцінити її переваги і недоліки.</p>	2
Разом за змістовим модулем 2	10
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
Неоінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін	
<p>Тема 7. Інституціональна парадигма як концепція нескінченної еволюції. Нова інституційна економічна теорія. Теорія трансакційних витрат. Теорія людського капіталу. Соціально-інституціональні технократичні теорії. Сучасна економічна думка про зростання впливу духовно-культурних цінностей на економічний розвиток країн.</p> <p>Дати оцінку сучасному інституціональному середовищі господарського розвитку національної економіки. Обґрунтовувати можливість його зміни. Усвідомити значимість досконалого інституціонального середовища для вирішення проблеми ефективного розвитку економіки.</p>	4
<p>Тема 8. Теорії інноваційної економіки підприємницького суспільства. Формування інноваційної парадигми: ретроспектива і сучасність. Сучасні теорії інноваційного розвитку. Інноватизація економіки України та її інституціональна структура в умовах економічної модернізації та глобальних викликів. Теорія сталого розвитку як концептуальна основа сучасного економічного зростання.</p>	4
Феномен економічної теорії Японії. Соціально-економічні та історичні	

складові, що пояснюють феномен китайської моделі економічного розвитку. Розуміти тенденції розвитку, трансформацію факторів виробництва, цілі та мотивації інноваційної економіки. Усвідомити значимість інновацій в економічному розвитку. Уміти обґрунтувати інституціональні аспекти інноваційної економіки.	
Тема 9. Сучасні теорії постіндустріального суспільства. Витоки постіндустріалізму: теорії та реальність. Системні ринкові перетворення і постіндустріалізм. Теоретичні засади розвитку економіки знань та значимість в ній людського капіталу. Формування нобеліантами теорії поведінкової економіки. Концепції економічних реформ у постсоціалістичних країнах. Усвідомити інституціональну систему економіки постіндустріального суспільства, значимість в ньому людського капіталу. Розуміти в яких формах можуть протікати соціальні зміни в ньому. Уміти генерувати наукову ідею реформування економіки з врахуванням тенденцій розвитку.	2
Разом за змістовим модулем 3	10
Всього	28

6.2. Практичні заняття

Практичні заняття проводяться з метою поглибленого освоєння матеріалу лекцій, вироблення навичок у вирішенні практичних завдань на основі принципів сучасних моделей суспільного розвитку. Основним змістом практичних занять є активна робота кожного аспіранта на основі того, що заняття включають в себе і спеціально підготовлені презентації-виступи за найбільш актуальними темами сучасних економічних теорій, водночас матеріал виступу не повинен дублювати лекційний матеріал. Тема для такого виступу може бути запропонована викладачам або обрана самим аспірантом. На занятті аспірант демонструє знання предмета, коригує інформацію, отриману в процесі лекційних і позааудиторних занять, формує певний імідж дослідника в очах викладача і колег, отримує навички усного виступу і культури ведення дискусії. Крім презентації-виступу на заняттях застосовуються такі форми роботи аспірантів: відповідь з передбачених запитань за темою, що розглядається; виконання кейса і домашнього завдання; написання есе.

№ з/п	Назва тем	К-сть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i> Методологія сучасної економічної науки та сучасні моделі розвитку економічної теорії		
1	Сучасні економічні теорії: концептуальні витоки та еволюція змістовного наповнення.	2
2	Сучасні теорії трансформації економіки і суспільства.	4
3	Сучасні теорії визначення і вибору економічної політики.	4

Разом за модулем 1		10
<i>Змістовий модуль 2.</i>		
Неокейнсіанський напрям в економічній нобелелогії		
4	Теорії посткейнсіанства і нового кейнсіанства.	4
5	Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм.	4
6	Становлення еволюційної парадигми сучасної економічної теорії.	2
Разом за модулем 2		10
<i>Змістовий модуль 3.</i>		
Неоінституціональні теорії економічного зростання та інституціональних змін		
7	Інституціональна парадигма як концепція нескінченної еволюції.	4
8	Особливості сучасного етапу розвитку теорії інноваційної економіки підприємницького суспільства.	4
9	Сучасні теорії постіндустріального (інформаційного) суспільства.	2
Разом за модулем 3		10
Всього		30

6.3. Самостійна робота

Окрім читання лекцій викладачем передбачається вивчення основної та додаткової літератури з курсу, яка пропонується аспірантам у якості проведення самостійної роботи. Самостійна робота аспірантів є найважливішою складовою частиною навчальної роботи і призначена для досягнення наступних цілей: закріплення і поглиблення отриманих знань, умінь і навичок; підготовка до практичних занять, складання модулів та іспитів; формування культури розумової праці і самостійності в пошуку та пошуку нових знань. Слід наголосити, що самостійна робота аспірантів приносить результати лише тоді, коли вона є цілеспрямованою, систематичною і планомірною. Формами самостійної роботи студентів є вивчення наукової літератури – монографій, періодичних наукових видань в області економіки, зокрема аграрної, та статистичних матеріалів, рекомендованих викладачем.

Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1	Постмодерністська інтерпретація економічної науки та поліпарадигмальна природа сучасного економіко-теоретичного знання.	7	11
2	Філософія глобалізації та її закономірності і їх роль у методології сучасної економічної науки.	7	11
3	Проаналізуйте причини низької ефективності економіки України.	8	12

4	Теорії підприємницької економіки та інформаційного суспільства.	7	11
5	Роль держави в транзитивній економіці за умов глобалізації економічної системи.	7	11
6	Концепція дуалістичної економіки з надлишком робочої сили.	8	12
7	Ринкові інститути та їх ефективність.	8	11
8	Теорії визначення і вибору економічної політики.	7	11
9	Сучасна економічна думка про зростання впливу духовно-культурних цінностей на економічний розвиток країн.	7	11
10	Формування інноваційної парадигми: ретроспектива і сучасність.	8	11
11	Взаємозв'язок науково-технологічного розвитку з інституціональними змінами суспільства.	8	12
12	Концепції економічних реформ у постсоціалістичних країнах.	8	12
Разом		90	136

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуального завдання.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Розробка індивідуального завдання (Simulation project).

Підготовка індивідуального завдання є одним із важливих форм вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії PhD. Виконання індивідуального завдання зорієнтоване на посилення освоєння методології дослідницької складової в процесі навчання за програмою і на вироблення дослідницьких компетенцій і відповідних практичних навичок.

Головна мета виконання індивідуального завдання полягає у виробленні у аспірантів знань складових методології та принципів наукового дослідження, формуванні умінь і навичок та їх адаптації до проблеми дисертаційного дослідження. В ході роботи на практичних заняттях відбувається безпосередня передача від викладача до аспіранта досвіду та практичних підходів до формування методології наукового дослідження, її складових – принципів, економічних законів, теоретичних та емпіричних методів виконання наукового дослідження, особливостей здійснення досліджень в області економіки, забезпечення принципів сталого розвитку в аграрному секторі економіки, складових інструментів дослідження та їх взаємозалежності, які в подальшому аспірантом розглядаються на прикладі досліджуваного об'єкту. Викладач упродовж занять та під час консультаційного супроводу аспіранта виступає в ролі наставника, спрямовуючи

індивідуальне завдання у логічній послідовності, додержанні теоретичних та методичних засад проведення наукового дослідження в області аграрної економіки, пояснюючи сенс і зміст процесу наукового дослідження, стимулюючи інтерес до наукової роботи.

Завданням виконання індивідуального завдання аспірантом є:

- формування уявлення про найбільш актуальні дослідні проблеми в області економіки, зокрема аграрної економіки, агропродовольчих систем, агросфери;
- навчання використанню теоретичних знань в області формування методології та гіпотези наукового дослідження, формування робочого плану наукового дослідження;
- розвиток навичок підготовки аналітичних оглядів, наукових статей і доповідей;
- розвиток навичок презентації та дискусійного обговорення результатів дослідження;
- науково-методичний супровід підготовки аспірантами дисертації від вибору теми до обговорення закінченого варіанту.

Структура індивідуального завдання (Simulation project)

1. Економісти-лауреати Нобелівської премії з економіки (галузь макроекономіки).
2. Новітні технології макроекономічного аналізу.
3. Теорії трансформації суспільства.
4. Базова теорія економічної політики.
5. Поведінкова економічна теорія.
6. Р. Стоун про теоретичні засади системи національних рахунків.
7. Вплив фактору часу на макроекономічну політику.
8. Теорія вибору економічної політики Р. Мандела.
9. Сучасний етап розвитку макроекономічної науки в Україні.
10. Еволюція теорії економіки ринків.
11. Аналіз ринків з моделями пошуку П. Даймонда, Д. Мортенсена, К. Піссарідеса.
12. Дослідження ринкової влади та її регулювання Ж. Тіролем.
13. Мікроекономічна теорія людського капіталу Е. Беккера і Т. Шульца.
14. Сучасна теорія оптимального розподілу ресурсів.
15. Історична еволюція теоретичних концепцій грошей і фінансів.
16. Сучасна теорія портфельних інвестицій.
17. Теорія вибору портфеля Г.-М. Марковіца.
18. Теорія оцінювання ринкової вартості активів М.-С. Скоулза і Ф. Блека.
19. Сучасний етап розвитку теорії грошей і фінансів в Україні.
20. Концепція світо-системного аналізу І. Валерстайна.
21. Внутрішня та зовнішня рівновага в теорії міжнародної економічної політики Дж.-Е. Міда.
22. Теорія глобальних ланцюгів створення доданої вартості Е. Джерефі.
23. Модель нової торговельної революції.

24. Теорія А. Льюїса про мобілізацію внутрішніх джерел зростання економіки.
25. Теорія бідності А. Сени.
26. Сучасний етап розвитку теорії світового господарства і глобалізації в Україні.
27. Концепція «парадигм» і «наукових революцій» Т. Куна.
28. Теорія ігор Дж.-Ф. Неша і Дж.-Ч. Харшані.
29. Експериментальні методи в економічній теорії.
30. Австрійська методологічна школа (Л. фон Мізес, Ф. Хайєк, К. Поппер).
31. Неокласична школа методологій (М. Фрідмен, Р. Лукас, М. Блауг).
32. Інституціоналізм і неоінституціоналізм (Дж. Гелбрейт, Д. Норт, О. Уільямсон, Дж. Б'юкенен).
33. Еволюційний метод в економічних дослідженнях (И. Шумпетер, Р. Нельсон, С. Уінтер).

Тема індивідуального завдання визначається напрямом і темою дисертаційного дослідження аспіранта.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з розглядом реальних ситуацій із вітчизняної та зарубіжної практики організації та виконання наукових досліджень, існуючих вимог оформлення наукових статей, дисертацій, підручників та посібників, додержання вимог академічної доброчесності.

Самостійна робота з першоджерелами, навчальною та довідковою літературою. Використовується Moodle, платформа ZOOM, електронна пошта, мобільні додаток Viber.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Успішність аспірантів оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі.

Поточне оцінювання знань аспірантів здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної наукової роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи аспіранта протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних та самостійних завдань.

Модульний контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування аспірантом матеріалу змістового модуля та вміння застосувати теоретичні знання для вирішення практичної ситуації та дослідницької діяльності.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється аспірантам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Максимальна кількість балів, яку отримує здобувач – 100 балів.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність аспіранта в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті аспірант отримує за виконані розрахункові завдання, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота. Контроль здійснюється за трьома складовими: лекційною (теоретичною), практичною (розрахункові завдання) та самостійною роботою.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищого рівня освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас аспірант має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас аспірант виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження

	та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому аспірант не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому аспірант демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що здобувач не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як сума балів з поточного, модульного та підсумкового контролю.

Сума балів з поточного контролю визначається як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача на занятті у формулі приймається як «0».

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

При здійсненні освітнього процесу з дисципліни «Сучасні економічні теорії» використовуються інформаційні технології, які включають (комп'ютери, програмне забезпечення та мережі), необхідні для управління інформацією (створення, зберігання, управління, передача та пошук інформації):

технічні засоби: комп'ютерна техніка та засоби зв'язку (ноутбук, проектор, екран, USB-накопичувачі та ін.);

комунікаційні засоби (перевірка домашніх завдань та консультування через електронну пошту);

організаційно-методичне забезпечення (підручники, монографії, праці лауреатів Нобелівської премії, електронні книги, статті та навчально-методичні матеріали, комп'ютерне тестування, використання електронних мультимедійних презентацій при проведенні лекційних і семінарських занять (Microsoft Office – Excel, Power Point, Word, пошукові системи, електронна пошта та ін.).

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Краус Н.М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с.

2. Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія. Економічна нобелелогія. К.: «Академія». 2005. 336 с.
3. Фещенко В.М. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2012. 474 с.
4. Башнянин Г.І., Шевчик Б.М., Миронов Ю.Б., Миронова М.І. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. 3-є вид., перероб. і доп. Львів: Новий Світ-2000, 2015. 338 с.
5. Гриценко О.А. Сучасні економічні теорії: конспект лекцій. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 48 с.
6. Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П.М. Сучасні економічні теорії: підруч. за ред. А.А. Чухна. К.: Знання, 2007. 878 с.
7. Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П.М. Інституційно-інформаційна економіка: підруч. за ред. А.А. Чухна. К.: Знання, 2008. 700 с.
8. Інноваційна економіка : теоретичні та практичні аспекти / Є.І. Масленніков [та ін.]; за ред.: Є.І. Масленніков. Херсон : Грінь Д.С., 2016. Вип. 1. 2016. 853 с. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/8790>
9. Biebricher Thomas. The Political Theory of Nedliberalism. Stanford University Press. 2019. 372 p. URL: <https://www.sup.org/books/extra/?id=28464&i=Introduction.html>.
10. Dhami S. The Foundations of Behavioral Economic Analysis. Oxford, 2017. 1798 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/2278788/>

Додаткова література

1. Довбенко М.В. Видатні незнайомці (наукові ідеї, здобутки та життя економістів – лауреатів Нобелівської премії). К.: Поліграф. комбінат «Принт Експрес», 2000. 320 с.
2. Особливості соціально-економічного поступу національної економіки в умовах інформаційно-технологічних викликів: колективна монографія. За наук. ред. к.е.н., проф. Квасній Л.Г., к.е.н., доц. Татомир І.Л. Трускавець : Посвіт, 2020. 338 с.
3. Краус Н.М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с
4. Лауреаты Нобелевской премии по экономике. URL: <http://www.nobel.se/economics/laureate>
5. Шахно А.Ю. Людський капітал в умовах глобалізації: оцінювання, розвиток та державне регулювання: монографія. Кривий Ріг. 2019. 388 с.
6. Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст. : перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.). Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 344 с.
7. Biebricher Thomas. The Political Theory of Nedliberalism. Stanford University Press. 2019. 372 p. URL: <https://www.sup.org/books/extra/?id=28464&i=Introduction.html>.

8. Biebricher Thomas. The Political Theory of Nedliberalism. Stanford University Press. 2019. 372 p. URL: <https://www.sup.org/books/extra/?id=28464&i=Introduction.html>.

9. Xavier Gabaix. A Behavioral New Keynesian Model. February 1, 2017. 52 p. URL: <https://cowles.yale.edu/sites/default/files/brnk.pdf>.

10. Bentley B. Allan, Neoclassical Economics and the Rise of Growth in the World Bank and Postwar International Order, 1945–2015. Scientific Cosmology and International Orders. Print publication: Cambridge University Press. 2018, pp 207-262. <https://doi.org/10.1017/9781108241540.005>

Інтернет-ресурси

1. Лауреаты Нобелевской премии по экономике. URL : <http://www.nobel.se/economics/laureates>

2. Електронні підручники за темою URL : <https://books.br.com.ua>, <https://studentam.kiev.ua>, <https://pidruchniki.com.ua>, <https://http://www.all-library.com/yekonomika/46091-suchasni>, <https://ekonomichni-teoriyi.html>, <https://http://vipbook.info/nauka-i-ucheba/ekonomika/66049-chuxno-aa-ta-in-suchasni-ekonomichni-teoriyi.html>, <https://http://books.efaculty.kiev.ua/isekvc/1/t16/>.